

LBRIS

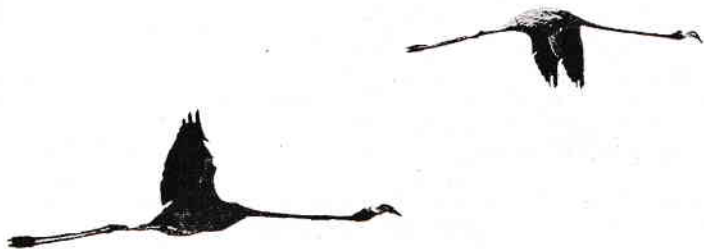
We know
books

michael
morpurgo

BĂIATUL-FLAMINGO

Traducere din limba engleză și note de

GABRIELA FLORINA IORGA

nemi

CUPRINS

CAPITOLUL 1. Cineva pe nume Vincent.....	7
CAPITOLUL 2. Experiența mea aproape mortală.....	12
CAPITOLUL 3. Drumul lung și drept către nicăieri.....	19
CAPITOLUL 4. Renzo, Renzo	24
CAPITOLUL 5. Un flamingo desăvârșit.....	33
CAPITOLUL 6. Cum era pe-atunci, cum eram noi.....	41
CAPITOLUL 7. Caruselul Charbonneau	51
CAPITOLUL 8. Rousel, Rousel!	57
CAPITOLUL 9. Zboară, flamingo, zboară!	64
CAPITOLUL 10. Pentru asta trăim.....	75
CAPITOLUL 11. Ocupația nazistă	82
CAPITOLUL 12. Fiți mândri și mergeți mai departe	90
CAPITOLUL 13. Ziua în care muzica a murit	97
CAPITOLUL 14. Un nou răsărit	106
CAPITOLUL 15. Nu de față cu Lorenzo	112
CAPITOLUL 16. Grette, Grette.....	121

CAPITOLUL 17. Ochii care nu se văd se uită.....	130
CAPITOLUL 18. Lipssește, a dispărut!.....	136
CAPITOLUL 19. Uciderea dragonilor.....	145
CAPITOLUL 20. Agon, agon!.....	156
CAPITOLUL 21. Cu răbdarea treci marea.....	166
CAPITOLUL 22. Un accident, o victimă.....	176
CAPITOLUL 23. Ca prin minune.....	186
CAPITOLUL 24. Lecții de zbor.....	195
CAPITOLUL 25. Încredere.....	202
CAPITOLUL 26. Se vor întoarce.....	210
CAPITOLUL 27. O lumină în întuneric.....	219
CAPITOLUL 28. O bătaie în ușă.....	229
CAPITOLUL 29. În sfârșit liberi! Din nou liberi!.....	240
CAPITOLUL 30. Trec anii vechi, vin alții noi.....	247
CAPITOLUL 31. Ultimele cuvinte.....	254
MULȚUMIRI.....	263

CAPITOLUL I

CINEVA PE NUME VINCENT

Am citit despre toate astea într-o carte, când eram doar un băiețel. În ce carte era, nu-mi mai aduc aminte, dar povestea n-am uitat-o niciodată. Un bătrân nomad stătea la soare, pe treptele căruței lui țigănești cu coviltir, și bea ceai dintr-o cană. Se oprise la o răscruce de drumuri și își legase calul bălțat să pască în apropiere.

Lângă el, trage o mașină de poliție:

— N-ai voie să oprești aici, zice bărbatul în uniformă.

— 'Neața, fiule! răspunde nomadul. Vrei niște ceai? Mai am destul.

Polițistul se zăpăcește. Nimeni nu i-a mai spus „fiule“ de multă vreme și pare plăcut surprins.

— N-am timp să beau ceai, reia el. Mulțumesc, totuși. Unde mergeți dumneata și calul?

— Nu prea știu, vine răspunsul. Eu și calul ăsta bătrân ne lăsăm în voia drumului.

— Frumos cal! adaugă tânărul, pe un ton mai plăcut.

— Dar tu unde mergi, fiule, într-o zi atât de frumoasă? îl întreabă, la rândul lui, nomadul.

— Cred că voi face la fel ca dumneata, se înviorează omul legii. Las drumul să aleagă în locul meu. Pare o idee bună.

Și se îndepărtează, conștient că ar fi trebuit să îl alunge pe bătrân, dar, în același timp, bucurându-se că nu o făcuse.

Nu știu de ce, dar nu am uitat niciodată această poveste. Acum am mai îmbătrânit, am peste cincizeci de ani. Și, când îmi amintesc povestea, îmi dau seama că, probabil, am încercat să fac și eu, în felul meu, exact ce făcuse bătrânul nomad și ce zisese polițistul că ar vrea să facă. Așa îmi propuneam în vara lui 1982. A trecut mult timp de-atunci, dar îmi amintesc totul de parcă ar fi fost ieri. Asta-i altă poveste pe care nu o pot uita. Pentru că nu poți da uitării întâmplări sau persoane care îți schimbă viața.

Totul a început cu un tablou. De fapt, cu două tablouri. La o oră de artă, în clasele primare, domnișoara

Weatherby – care a fost cea mai grozavă dintre toate profesoarele mele – ne-a spus într-o zi să „pictăm o poveste“. Așa că am pictat un tablou în care l-am înfățișat pe bătrânul nomad, așezat pe treptele căruței lui țigănești cu coviltir. În apropiere se afla calul bălțat, care păștea în voie. Era acolo și mașina de poliție. I-am dat și un titlu: *Mergând unde te duce drumul*. Domnișoara Weatherby a considerat-o ca fiind cea mai bună lucrare pe care am făcut-o vreodată – mereu spunea asta, dar vorbea serios de fiecare dată. Am luat-o acasă. Și mamei i s-a părut extraordinară. A mers până acolo, încât s-a gândit c-ar trebui să o semnez și să o atârn pe perete în camera mea, la loc de cinste, lângă tabloul cu bărci.

Cealaltă pictură, cea cu bărci, ocupă și ea un loc important în povestirea mea, dat fiind că eu mă numesc Vincent, Vincent Montague. Doar mama îmi spunea așa. Prietenii de la școală mă strigau „Monty“ sau „Vince“, deși nu mi-a plăcut niciodată niciuna dintre cele două variante. Preferam să fiu cunoscut drept Vincent. Prin urmare, mi-am semnat tabloul cu numele „Vincent“. Mama l-a înrămat – atât de mult i-a plăcut – și l-a agățat, așa cum promisese, pe perete, deasupra patului meu.

— Un singur loc i se potrivește, am auzit-o spunând, în timp ce făcea un pas înapoi pentru a-l admira,

cu capul înclinat într-o parte. Arată perfect acolo, nu-i așa? Este locul ideal.

Iată așadar cum tabloul meu cu bătrânul nomad a ajuns să stea agățat pe perete, deasupra patului meu, în dreapta picturii cu bărcile, care atârna acolo dintotdeauna și care îmi plăcuse mereu la nebunie. Tabloul înfățișa patru bărci pe o plajă, iar în spate se vedeau marea și cerul. În mod bizar, era semnat tot de un „Vincent“. Acesta era, cu siguranță, unul dintre motivele pentru care îl iubeam. Dar nu era pictat de mine, ci de altcineva, care purta același nume.

Mama glumea uneori pe seama lor:

— Îmi place tabloul cu bărcile, dar îl prefer pe al tău, Vincent, râdea ea.

Desigur, mă bucuram că-mi spune astfel de lucruri, dar ani întregi nu am înțeles ce era atât de amuzant. Mă gândeam că mama are, probabil, un simț al umorului mai ciudat. Ceea ce era adevărat... În orice caz, cele două tablouri au devenit parte din peisajul vieții mele, pe măsură ce am crescut. Dintr-un copil de școală primară lipsit de griji, căruia îi plăceau plimbările cu bicicleta și campingul, am devenit un tânăr care urma să termine liceul, visător, iubitor de poezie și de... camping. Așteptam cu nerăbdare să văd ce îmi rezervă viitorul.

Ar fi trebuit să mă pregătesc pentru examene, dar privirea mea fugea mereu spre fereastră, la grădinița casei noastre din Watford, înconjurată cu ziduri. Atenția îmi rămânea fixată minute în șir asupra unui sturz aflat pe gard, care spărgea cochilia unui melc. Orice lucru și orice întâmplare erau mai interesante pentru mine în acel moment decât ceea ce aveam de învățat; chiar și sârma de rufe care pornea de la țeava de scurgere de deasupra garajului și traversa grădina până la girueta de pe șopron și pe care fluturau, în bătaia vântului, o mulțime de pijamale și de cămăși; sau, de ce nu, discuția pe care mama o purta cu doamna Donaldson, vecina noastră, când venea de la muncă și ieșeau împreună să fumeze o țigară.

Eram blocat într-o recapitulare fără sfârșit a materiei pentru examene, temându-mă de ziua în care trebuia să le susțin, dar, în același timp, tânjind să treacă mai repede, ca să pot avea și eu o viață. Îmi iubeam casa, o iubeam pe mama, însă știam că lumea pe care o cunoșteam era doar o parte minusculă din tot ce exista. Ardeam de dorința de a pleca departe de Watford, de a mă lăsa în voia drumului în călătoriile mele, la fel ca bătrânul nomad din poveste.

CAPITOLUL 2

EXPERIENȚA MEA APROAPE MORTALĂ

În momentele de pauză – și erau destule – mă surprindeam uitându-mă, iar și iar, la cele două tablouri de deasupra patului. Încercam din răspuțeri să nu mă las distras, dar nu era suficient. Mai devreme sau mai târziu, cedam tentației. Trebuia să le văd.

Erau acolo: tabloul meu micuț cu căruța țigănească cu coviltir, cea mai reușită pictură a mea, după părerea domnișoarei Weatherby – povestea acestei imagini încă îmi stăruia în minte –, iar alături, celălalt tablou semnat „Vincent“. Cel de-al doilea era mult mai mare, cu o ramă din lemn masiv, înfățișând patru bărci trase la mal și alte patru în spatele lor, pe mare. Păreau bărci de pescuit, dar nu semănau cu nicio barcă din câte

LIBRIS | We know books

văzusem până atunci. Și ambele imagini purtau semnătura „Vincent”. Sunt sigur că mama îmi spusese la un moment dat, de-a lungul anilor, cine era celălalt Vincent; dar, dacă o făcuse, probabil că nu o ascultasem sau nu mă interesase sau, pur și simplu, uitasem de mult ce îmi spusese.

Coincidența numelui nu era singurul lucru de care mă bucuram. Îmi plăcea tabloul cu bărcile mai mult decât oricare altul pe care îl văzusem vreodată. Pentru că erau niște bărci fermecătoare, viu colorate, în nuanțe de roșu și albastru, de galben și verde, exact cum arăta și căruța cu coviltir din pictura mea. Plaja goală din spatele lor se întindea către orizont, valurile se spărgeau de țărniș, iar cerul imens de deasupra era traversat de nori pufoși care păreau să se alerge. Una dintre bărci purta numele *Amitié* – se vedea clar, scris pe proră¹.

Adevărul este că, dacă nu aș fi târăganat atât cu recapitulările în acea zi, probabil nu aș fi descoperit ce înseamnă acel cuvânt. Totul s-a datorat lipsei mele cronice de chef de învățat. M-am hotărât să aflu ce înseamnă. Părea a fi un cuvânt din limba franceză, după cum mă gândisem și eu, deși nu dădusem niciodată peste el la orele de franceză. Însemna „prietenie” sau

¹ Partea din față a unei ambarcațiuni.

„dragoste”. Prin urmare, am presupus că bărcile fuseseră pictate pe un țărm din Franța. Dar, pe care coastă, nu aveam nici cea mai vagă idee.

Cam în aceeași perioadă în care am făcut respectiva descoperire am dat întâmplător peste o altă pictură semnată de respectivul Vincent, de data aceasta cu floarea-soarelui. Era pe coperta unei cărți la mâna a doua, pe care o găsisem la un chioșc din oraș. Am identificat-o imediat. Semnătura era, cu siguranță, aceeași. Iar culorile vii și strălucitoare erau cu ușurință de recunoscut. Nu aveam nicio îndoială că autorul imaginii era același Vincent care semnase și tabloul meu cu bărci. Nici acum nu pot să îmi dau seama de ce a durat atât de mult până am făcut legătura. Trebuie să recunosc, m-am simțit ignorant și prost, căci acest Vincent era, desigur, destul de faimos. De fapt, era unul dintre cei mai cunoscuți artiști din lume. Am plătit o liră și jumătate pentru carte, m-am dus acasă și am citit-o din scoarță în scoarță.

Vincent van Gogh, un artist olandez, își semnase tablourile „Vincent”, tot așa cum îmi semnase și eu tabloul care înfățișa acea căruță cu coviltir. Dar, deși recunoscusem celebra lui pictură cu floarea-soarelui, nu acordasem deloc atenție semnăturii sau autorului acestei imagini uimitoare. Și, cu siguranță, nu știussem că pictase și bărci de pescuit. Dar iată că aveam în

camera mea, chiar deasupra patului, tabloul cu bărci realizat de faimosul Vincent van Gogh!

Așa cum am aflat, el petrecuse ceva timp în sudul Franței, spre sfârșitul vieții. În acea perioadă pictase numeroase tablouri, peisaje, chipuri de oameni care trăiau și munceau acolo. Unele dintre aceste opere – inclusiv a mea – fuseseră realizate pe malul mării, la câțiva kilometri de casa în care locuia, într-un orașel numit Arles. În camera sa din Arles, într-o stare de depresie profundă, își tăia singur o ureche. Boala mintală l-a obligat să stea o vreme internat într-un spital din apropiere, însă nu și-a revenit niciodată pe deplin. În cele din urmă, s-a sinucis.

Cu cât citeam mai mult despre el, cu atât îmi doream să aflu mai multe lucruri, să văd cât mai multe dintre operele lui, să merg pe unde fusese și el, să stau pe aceeași plajă pe care își pictase bărcile. Este de la sine înțeles că toate aceste distrageri și reverii nu îmi erau de niciun folos în efortul meu de a mă concentra asupra examenelor pe care le aveam de susținut la geografie, la literatură engleză și mai ales la biologie, pe care o uram în mod deosebit.

Nu doar descoperirile mele tardive despre acest Vincent necunoscut m-au determinat să îmi doresc să vizitez aceleași locuri, să văd plaja unde realizase

LBRIS | We know books

tabloul meu cu bărcile de pe nisip. Mai erau în acea carte și alte imagini care mi-au plăcut în mod deosebit: cea cu un pod micuț peste un canal sau cea cu o cafenea scăldată într-o lumină galbenă, pe o stradă pavată cu piatră cubică, sub un cer de seară înstelat. Îmi doream să ajung și eu acolo unde fusese el. Dar dorul meu de ducă nu apăruse pentru că el era celebru sau pentru că purtam același nume, ci pentru că, într-o zi, tabloul cu bărci de deasupra patului meu aproape m-a omorât.

Mă aflam în camera mea, la biroul de lângă fereastră, prefăcându-mă adâncit în recapitulări. Cu doar câteva clipe mai devreme fusesem întins în pat, încercând să îmi adun voința necesară pentru a mă apuca de lucru. Acum eram la birou, deoarece o auzisem pe mama urcând scările și nu aș fi vrut să mă prindă iar lenevind. Așadar stăteam aplecat peste manualul de biologie, încercând să par cât mai studios și așteptând bătaia în ușă. Și atunci s-a întâmplat experiența mea aproape mortală. Fără zgomot, fără cioburi. Pictura cu bărcile – vă reamintesc, era mare și grea – a căzut de pe perete și a aterizat cu un zgomot surd direct pe perna mea, exact acolo unde stătusem cu capul, cu doar câteva secunde înainte.

M-am uitat pe spatele tabloului și am văzut că se ruptese sfoara. Și am mai văzut ceva, ce nu știusem

până atunci: pe spatele ramei era prinsă o bucată de hârtie, cu un scris decolorat. Am dus tabloul lângă fe-reastră, ca să pot citi:

Micuțului Vincent, de la bunica și bunicul, la aniversarea de un an, 27 ianuarie 1964.

Acum multă vreme, am mers pe o plajă în Camargue, în sudul Franței, exact acolo unde stătea Vincent van Gogh când a pictat acest tablou. Desigur, bărcile nu erau acolo, însă plaja, marea și cerul arătau întocmai cum le-a pictat el. Bătea vântul în acea zi și aproape poți să simți vântul și în tabloul lui. L-am cumpărat de la un magazin local și l-am agățat pe perete, în dormitorul nostru, unde a stat ani întregi. Este tabloul nostru preferat. Ne-am gândit că s-ar putea să îți placă și ție la fel de mult. Și, cine știe, într-o zi ai putea ajunge și tu în Camargue, pe aceeași plajă, în bătaia vântului, acolo unde un alt Vincent, Vincent van Gogh, a pictat aceste bărci minunate.

Cu multă dragoste,

B și B

Dacă acel tablou nu ar fi căzut de pe perete, această poveste nu ar fi existat, deși, în final, se dovedește că ea are prea puțin de-a face cu faimosul pictor. Totuși, fără el și fără tabloul lui cu bărci, care aproape m-a

LIBRIS | We know books
omorât în acea zi, fără bunica și bunicul, nu m-aș fi hotărât să plec în călătorie după terminarea examenelor, în sudul Franței, acolo unde a fost odată și artistul.

Am colindat lumea cu trenul sau cu autobuzul, pe jos, cu cortul, lăsându-mă mereu în voia drumului. Un drum care, speram eu, mă va conduce în cele din urmă către mare și poate chiar până la plaja unde Vincent van Gogh pictase acele bărci de pescuit, cu mulți ani în urmă. În schimb, drumul m-a dus spre o cu totul altă lume, alt timp și alt spațiu.

